

VIGYÁZAT, CSALÁS!

Zenész barátom említette, hogy hallott a Bartók Rádióban egy zenével kapcsolatos műsort, melyben egy kortárs zeneszerző azt nyilatkozta, hogy a harmonikus, dallamos zene korunkban NEM MŰVÉSZET.

Költő barátom mesélte, hogy kortárs irodalmi körökben az a vers, melyben rím van, NEM MŰVÉSZET.

Jómagam a festészet terén kaptam hasonló minősítést, amikor klasszikus módon megfestett figurális festményeimre kortárs festészeti hozzáértők azt mondták, ma már ez NEM MŰVÉSZET.

Ma, a 21. század elején mégis művészetnek nevezik Mozart zenéjét, Csokonai verseit és Leonardo festményeit. Ha ezeket ma is művészetként határozzuk meg, akkor miért nem művészet az, ha egy ma élő zeneszerző dallamos zenét, egy költő rímes verset ír, vagy egy festő klasszikus modorban fest?

Hadd idézzem itt akkor most Babits Mihály *utcasarki firkász* szavait *idétlen, gyermeteg* gondolataiból:

*„Mindenik embernek a lelkében dal van
és a saját lelkét hallja minden dalban.
És akinek szép a lelkében az ének,
az hallja a mások énekét is szépnek.”*

A régebbi korokban – 19. századtól visszamenőleg – egy festmény esetében ugyanazt jelentette a festmény, ugyanúgy tudta értelmezni, felfogni annak tartalmát, mondanivalóját bárki: orvos, munkás, paraszt, pap, férfi, nő, gyermek. A műveket nem kellett megmagyarázni. Az impresszionizmus óta azonban ez megváltozott. Kialakult egy olyan *tanult* csoport, réteg, akik megmagyarázták, értelmezték a festményeket, és ezzel egyre távolabbra vitték az átlagembertől, a közönségtől a képzőművészetet (de az irodalmat és zenét is). Ez a megmondó-réteg, ezek az emberek (művészettörténészek, műelemzők) lassan kivívták maguknak azt a privilégiumot, hogy kezükbe vették a

műkereskedelem gyepelőjét, mellyel tömegeket süllyesztettek a stupidság állapotába, és vezető galériák, kiállítótermek, de a kortárs festészeti irodalom szemléletét, kínálatát, felfogását is meghatározták, és ennek következtében a kortárs műgyűjtés irányvonalát is. Ma nem az a művészet, amit egy tehetséges festő, költő vagy zeneszerző készít, hanem amire egy megmondóember, egy hiteles tudor állítja, hogy művészet, mert ő meg tudja magyarázni – valamilyen iskolai végzettsége következtében – hogy az mitől művészet.

Pár éve készítettem fotókat különféle sík felületekről: a penészes WC faláról, egy avétos tetőcserép felszínéről, az összekoszolt szőnyegemről, stb, (kb 20-30 ilyen fényképet), adtam nekik kacifántos, főleg angol nyelvű címeket, és jó nagy méreteket, majd elküldtem emailen egy művészettörténész barátomnak. Ez az ember el volt ájulva, hogy micsoda nagyszerű műveket alkottam. Komoly kiállításra hívott meg ezekkel a *festményeimmel*, sőt, még könyvet is írt róla. Hiába mondtam neki, hogy ez mind csalás, nem hitte el.

Amikor Tomi, majd később Dani fiam 2-3 éves volt. Maradék festékeimből mindenféle színorgiákat kentek papírra, farostlemezre. Kiválogattam ezekből hatásos részleteket, majd bekereteztem és elvittem a saját nevemen kiállításokra. Több alkalommal fordult elő, hogy a látogatók komoly hozzáértéssel dicsérték a műveket, mondván, hogy micsoda művészi, absztrakt képek. Aztán lerántva a leplet, elmondtam, hogy ezeket a 3 éves fiaim festették...

Bizony, az emberek elbizonytalanodtak az évtizedek műelemző agy mosása során eltávolodtak saját véleményüktől, ítéletüktől, de még a saját látásukban sem bíznak, egyfajta meghasonlásba kerültek. Volt, hogy tihanyi tájképekre „Az orvos portréja” címet írtam, s kíváncsian vártam, hallgattam a hozzászólásokat. A legtöbben azt mondták, „nem értünk hozzá”, de volt olyan, aki meg is találta a képen a portrét. Absztrakt festményekkel ez még inkább így van. A fentebb említett művészettörténész barátom mondta, hogy az absztrakt képek azért jók, mert nem direkt módon ábrázolnak, hanem azokba bele lehet magyarázni sok mindent. Szerintem egy tájképbe, amin ezernyi figurális elem van, 10-ezerszer több dolgot lehet belemagyarázni, pl. mi van a távoli hegyen látható erdőben, s azon belül is az egyik bokor alatt, vagy mi történik a közelben lévő ház fürdőszobájában – soroljam?

Beke László művészettörténész a következő idézettel kezdi gimnazistáknak írt műelemző tankönyvét:

„Tanár: A művész ezzel azt akarta mondani...”

Diák: Akkor miért nem azt mondta?”

Az itt leírt gondolataim közel 40 éve kísérik festészeti munkásságomat, és számtalanszor kezdtem bele, hogy papírra vetem – most ez megtörtént. A végső lökést az alábbi festmény adta, totálisan *kihúzva a gyufát*.

A képet (melynek mérete bizonyosan több mint 200 x 200 cm) Reigl Judit, Franciaországban élő kortárs festőművész készítette. A napokban kelt el egy New yorki aukción 86 millió Ft-nak megfelelő összegért.

Nem tudom, mennyit dolgozott vele a művésznő, de én egy ilyen művet 2 óra alatt elkészíték. Közben pedig röstellék 600-ezer Ft-ot kérni az alábbi festményemért, melyet több hétig festettem.

(olaj-vászon, 130 x 165 cm)

A nagy klasszikus mesterek biztosan a festő palettájának néznék a mai, kortárs, absztrakt festészet legtöbb alkotását, mint pl. az alábbi festményt, melyet egy művészeti akadémiát végzett svéd festőművész készített.

Mivelhogy festő vagyok, ezeket a kortárs eseteket, csalásokat a festészet szemszögéből vizsgálom és mutatom be, de más művészeti ágak képviselői is szóljanak hozzá saját területükön! (zeneszerzők, írók, költők, szobrászok, stb.)